

Impactul factorilor religioși asupra atitudinii față de avorturi

Adrian Hatos

Relația religiei cu atitudinile privind avorturile pare una dintre cele mai clar stabilite, majoritatea cercetătorilor considerând-o un fapt stabilit, cel puțin statistic, pentru totdeauna. Pentru exactitate, trebuie să precizăm că efectul dimensiunii religioase cuprinde, în cazul nostru, multe aspecte. Una cuprinde distincția necesară dintre efectele afiliației religioase și cel religiozității. Mai mult, discutarea influenței variabilelor religioase trebuie să admite și diferențe dintre biserici și secte.

Vom urmări, deci, modul în care este afectată atitudinea față de avorturi de:

1. apartenența la o biserică sau altă;
2. apartenența la biserică sau secă;
3. religiozitate.

Secte și biserici

Această categorizare, chiar dacă în unele instanțe include și un reflex derogativ la adresa anumitor grupări religioase, derivă din diferențele esențiale care definesc cele două clase c instituții religioase. Weber operase această clasificare în lucrările sale de sociologia religii (Weber, 1999) cu scopul de a separa conceptual grupările religioase inclusivă în care apartenența se dobândește prin naștere de cele exclusive, sectele adică, în care calitatea de membri presupune un anumit proces inițiatic. Dihotomia a fost consacrată de Troeltsch care a subliniat alte caracteristici distinctive, precum mărimea redusă și ascetismul sectelor, ignorarea sau respingerea de către acestea a societății seculare și a bisericilor tradiționale, devotamentele deosebit, unitatea și apartenența la clasele inferioare ale membrilor lor. Bisericiile sunt, dimpotrivă, inclusivă, largi, impersonale și birocratizate, acceptă și se adaptează legilor sociale existente și au susținerea claselor dominante. Cercetările realizate ulterior pe această temă au confirmat empiric observațiile lui Troeltsch (Iannaccone, 1988)¹.

Există suficiente argumente pentru a presupune că există diferențe semnificative între atitudinile membrilor sectelor și opinile enoriașilor bisericilor tradiționale în ceea ce privește permisivitatea sexuală sau concepția de spre organizarea familială. Aici, diferențele dintre categoriile de grupuri religioase provin din manierele esențial diferite în care acestea se manifestă în cîmpul religios, chiar dacă, aparent, intensitatea anumitor prescripții se înscrie pe un continuum².

Dată fiind relația acestor variabile atitudinale cu gradul de aprobare a avorturilor, ne așteptăm în eșantionul nostru ca membrii cultelor ce se califică pentru categoria sectelor, în principiu să vorbească de persoane cunoscute și sub eticheta de neoprotestanți, să exprime mai frecvent poziții intolerante decât membrii bisericilor tradiționale (ortodoxă, romano-catolică, greco-catolică, reformată) în ceea ce privește intreruperile de sarcină.

Nancy Nason-Clark (Clark, 1998), arată că religia fundamentalistă idealizează femeia ca mamă și soție martiră, destinată să conducă gospodăria dar care stă departe de viața publică. Derivașii și ideologia de gen din nostalgia față de familia și comunitatea rurală americană secolului al 19-lea, secte protestante precum cea a baptiștilor sau pentecostalilor, atingând extremă în cazul Martorilor lui Yehova, promovează o moralitate sexuală strictă și o organizare familială patriarhală, și o atitudine generală negativă față de intreruperea sarcinii. Mai mult, un studiu american din 1994 arată că baptiștii, „fundamentalii” și „creștinii” exprimă mai mult